

STORTINGET

Representantforslag 246 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Sandra Borch, Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold, Liv Signe Navarsete, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand

Dokument 8:246 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Sandra Borch, Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold, Liv Signe Navarsete, Geir Pollestad og Marit Knutsdatter Strand om økt verdiskaping og sysselsetting i norsk næringsmiddelindustri

Til Stortinget

Bakgrunn

Næringsmiddelindustrien er Norges største industrinæring. Industrien er en sentral del av verdikjeden for mat fra jord og fjord til bord. Med næringsmiddelindustri menes videreføring av råvarer fra jordbruk, fiske og oppdrett.

Norge har en stor næringsmiddelindustri sett i forhold til hvor mange som bor her. Stortinget har behandlet stortingsmeldinger for en rekke næringer som for eksempel reiselivsnæringen, romnæringen, handelsnæringen og oppdrettsnæringen. Senterpartiet har flere ganger lagt frem forslag om å utarbeide en egen stortingsmelding om næringsmiddelindustrien. Det har flertallet stemt mot.

Målet for næringsmiddelpolitikken skal være å øke videreføringen av råvarer i Norge. Dette vil være viktig både for verdiskaping, for å styrke beredskapen og for å sikre arbeidsplasser i hele Norge. En sterkere næringsmiddelindustri vil også styrke primærnæringene. Forholdet til handelsnæringen er delvis omtalt og behandlet av Stortinget i forbindelse med dagligvaremeldingen våren 2021.

Koronasituasjonen viser at økt forbruk av norske varer i Norge som følge av redusert grensehandel gir svært mange nye arbeidsplasser i Norge både i primærproduksjonen, industrien og i handelen.

I dette representantforslaget foreslås en tipunktsplan for næringsmiddelindustrien med følgende elementer:

1. Det fastsettes et mål om økt verdiskaping og sysselsetting i næringsmiddelindustrien.
2. Rekruttering av norsk arbeidskraft til industrien må bedres. Industrien har i dag en høy andel utenlandske arbeidstakere både i form av fastboende og gjestetarbeidere. Det er et mål å øke rekrutteringen av norsk arbeidskraft til næringsmiddelindustrien.
3. Bedre kompetanse gjennom bedret utdanning. Industrien blir stadig mer spesialisert og automatisert. Det stiller strenge krav til kompetanse både praktisk og teoretisk. Det må sikres at utdanningsinstitusjonene på alle nivå, herunder fagskolene, har nok plasser til å utdanne fagfolk. Det må også settes inn en særskilt innsats for å få norsk ungdom til å velge spesialiserte utdannelse som for eksempel pøsemaker.
4. Et tollvern for å sikre norske arbeidsplasser. Næringsmiddelindustrien er i liten grad beskyttet av tollvernet. Mange nyter fortsatt godt av beskyttelsen som ligger i den såkalte RÅK-ordningen, men verdien av denne ordningen svekkes år for år i takt med inflasjonen. Et sterkt tollvern er en forutsetning for å utvikle en sterkere norsk næringsmiddelindustri.
5. Merkeordninger som bygger opp under norske varer. Gode merkeordninger og strenge krav til pro-

duksjonsmetoder vil gi norsk industri et fortrinn på det norske markedet.

6. Konkurransedyktige rammevilkår og målrettede tiltak for å lette byrden med skatt, avgift og gebyrer for industrien. Det foreslås en samlet gjennomgang av alle avgifter/skatter/gebyrer og andre rammevilkår som gjelder for næringsmiddelindustrien.
7. Fraktordninger for å sikre en industri i hele landet. Det må vurderes ordninger og rammevilkår som reduserer de negative konsekvensene av å være lokalisert langt fra de store markedene. Det er nødvendig med en særlig innsats på å opprettholde den jordbruksbaserte næringsmiddelindustrien i Nord-Norge.
8. Automatisering/digitalisering for en moderne og fremtidsrettet industri. Myndigheter og næring må jobbe sammen med å ta i bruk ny teknologi. Norge har høy timekostnad per ansatt og vil således være et land der det er lønnsomt å automatisere. Stat og bedrifter må jobbe sammen for å få tatt ut potensialet som ligger her. Selv om arbeidskraftbehovet per produsert enhet vil gå ned, skal målet være at en slik omlegging gir flere arbeidsplasser fordi industri flyttes hjem til Norge.
9. Forenklinger for industrien. Næringsmiddelindustrien er underlagt svært strenge krav og mangfoldige regelverk. Det må være et kontinuerlig arbeid for å sikre muligheten for å drive videreforedling av mat i småskalaformat uten å bli kvalt i regelverk tilpasset milliardkonsern.
10. Offentlige innkjøp for å sikre norske arbeidsplasser. Det må lages en nasjonal strategi for å sikre at offentlige innkjøp av matvarer bidrar til verdiskaping og sysselsetting i Norge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen i samarbeid med næringsmiddelindustrien utforme et konkret mål om økt verdiskaping og sysselsetting i næringsmiddelindustrien.
2. Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for å bedre rekrutteringen av norsk arbeidskraft til næringsmiddelindustrien.
3. Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å styrke utdanningen av arbeidskraft til næringsmiddelindustrien på alle nivå i utdanningsløpet.
4. Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om et styrket tollvern for å beskytte norsk matproduksjon og næringsmiddelindustri.
5. Stortinget ber regjeringen jobbe for å bedre merkeordningene for å styrke konkurransekraften til norske matvarer.
6. Stortinget ber regjeringen foreta en samlet gjennomgang av skatter, avgifter og gebyrer som gjelder for næringsmiddelindustrien, med sikte på å øke konkurransekraften.
7. Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå ordninger, herunder frakttilskudd, for å legge til rette for en geografisk spredt næringsmiddelindustri.
8. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag for å få til en effektivisering og automatisering av næringsmiddelindustrien.
9. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om forenklinger av regelverket for næringsmiddelindustrien.
10. Stortinget ber regjeringen legge frem en nasjonal strategi for offentlige innkjøp av matvarer for å sikre at norske produkter blir valgt.

8. april 2021

Marit Arnstad

Sandra Borch

Sigbjørn Gjelsvik

Geir Adelsten Iversen

Siv Mossleth

Ole André Myhrvold

Liv Signe Navarsete

Geir Pollestad

Marit Knutsdatter Strand